

242227

BULETIN
AL
ATENEULUI ROMÂN ORADEA
ANUL 1928

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1928
TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ S. A. ORADEA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B U L E T I N
AL
ATENEULUI ROMÂN ORADEA
ANUL 1928

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1928
TIPOGRAFIA ȘI LIBRĂRIA ROMÂNEASCĂ S. A. ORADEA

242227

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BULETIN
AL
ATENEULUI ROMÂN ORADEA
ANUL 1928

Comitetul Ateneului Oradea
din
Anul 1928

BIUROUL

Președinte de onoare: Dr. C. Angelescu, Ministru al
Instrucțiunii și Președinte al
Ateneului din București
Președinte: Profesor Bogdan Ionescu
Vice-președinți: Profesor Andrei Zsigmund
Colonel Athanasie Negulescu
Secretari: M. Em. Niciu
Eugeniu Speranția
Casier: Profesor Victor Cădere
Cenzori: Colonel G. Bacaloglu
Ch. Bota
Valente Ionescu

Alți membri în comitet:

Colonel I. Bengliu	Dr. Aurel Lazar	Aurel Popa
P. S. S. Andrei Crișanul	Maior I. Mihai	Ștefan Stăncescu
C. Georgescu-Vâlcea	Th. Neș	Gh. Sofronie ¹⁾

Membri Fondatori²⁾

G. Bota	Prof. Bogdan Ionescu	Dr. N. Popovici
Dr. Coriolan Bucico	Valente Ionescu	Maior Penescu
Simeon Gocan	Dr. Dem. Kiș	Eugeniu Speranția
Dr. Iuliu Hovanyi	Dr. St. Munteanu	Prof. Andrei Zsigmund

¹⁾ Dl. G. Sofronie a fost ales în comitet, în locul Dlui G. Tulbure demisionat, prin adunarea generală din 23 Mai 1928.

²⁾ Conform procesului-verbal din 16 Nov. 1922 și art. 4 din Statute, ei sunt implicați și membri activi, afară de Dr. N. Popovici, decedat.

IV

Membrii activi¹⁾

Colonel G. Bacaloglu	D. Ioanovici	M. Em. Niciu
Colonel I. Bengliu	Dr. Aurel Lazăr	Aurel Popa
Prof. Victor Cădere	Maior I. Mihai	Gh. Sofronie
P. S. S. Andrei Crișanul	Colonel Ath. Negulescu	Ștefan Stăncescu
C. Georgescu-Vâlcea	Th. Neș	Gh. Strat

Membrii aderenți²⁾

Dr. Bledea	Emil Fildan	D. Mototolescu-Vădeni
Căpitan Gh. Bunescu	Dr. C. Fortunescu	Titus Panu
M. Chioveanu	Dr. Cor. Grădinaru	Th. Papudof
C. Ciurea	Eugen Hâncu	I. Pogani
V. Cotruș	Andrei Ille	C. Popovici
Eugen Craioveanu ³⁾	Gh. Lupancea	Altons Stamatopol
C. Doboș	Athan. Mavrodin	Thoma Ștefănescu
M. Dumitriu	N. Mihăescu	Farmacist Stupariu
Gen. Virgil Economu ³⁾	Gh. Moșoiu	Maior I. Vasiliu ³⁾

Istoricul Ateneului Oradea

Bazele ateneului din Oradea au fost puse în 1922 luna Noembrie 16, când după multe conciliabule între diferiții intelectuali din oraș s'a dresat procesul-verbal de mai jos:

IN LOCALUL PRIMĂRIEI ORADEA

PROCES-VERBAL No. 1

Azi, 16 Noembrie 1922, subsemnații *membri fondatori* ai cercului de conferințe din Oradea me-am hotărît a propulsa ținerea de conferințe în orașul Oradea, conferințe de cultură generală populară, și am ales ca comitet de inițiativă și acțiune pe D-nul Coriolan Bucico, primarul orașului Oradea și D-nul Profesor Bogdan Ionescu dela Academia de drept.

s. s.	G. Bota	Dr. Dem Kiș
	Dr. Bucico	Dr. St. Munteanu
	Simeon Gocan	Dr. N. Popovici
	Dr. Iuliu Hovanyi	Maior Penescu
	Prof. Bogdan Ionescu	Eugeniu Speranția
	Valente Ionescu	Dr. Zsigmund

¹⁾ Conform procesului-verbal al adunării generale din 12 Martie 1925 și art. 10 din Statut, precum și a procesului-verbal al adunării generale din 7 Mai 1927 și art. 8 din statut.

²⁾ Conf. pr.-verbal din 11 Decembrie 1924 și 12 Martie 1925 și art. 7 din statut.

³⁾ Alesi în adunarea generală din 23 Mai 1924.

După această reuniune și formulare a acestui proces-verbal, care se poate considera ca un act de fundațiune al Instituției, s'au și început conferințele în Oradea chiar din toamna anului 1922.

După mai bine de doi ani de activitate, s'au strâns rândurile acelor ce lucraseră, și împreună cu alții și-au propus o consolidare a acestei Instituții printr'o intensificare a acestei activități, după cum se poate vedea din următorul proces-verbal;

PROCES-VERBAL No. 2

DE CONSTITUIRE A ATENEULUI ROMÂN ORADEA

Subsemnații, întruniți astăzi *11 Decembrie 1924* în localul Curței de Apel, ne-am hotărât a consolida organizarea Ateneului român din localitate constituindu-ne cei de față *ca membrii inițiatori a activității acestei Instituții*, obligându-ne a-i da tot concursul pentru atingerea scopului, rămânând a aviza mai târziu la măsurile ce vor trebui luate pentru propășirea Instituției.

s. s. Colonel G. Bacaloglu	Dr. Andrei Ille	D. Mototolescu
Gh. Bota	Prof. Bogdan Ionescu	M. Em. Niciu
C. Ciurea	Valente Ionescu	Titus D. Panu
C. Dobos	Eugeniu Speranția	Th. Papudof
Emil Fildan	St. Stăncescu	Gh. Sofronie
C. Georgescu Vâlcea	Al. Mandrea	

În acest timp activitatea Ateneului este din ce în ce mai bogată, conferințele sunt din ce în ce mai dese și publicul prinde în mod crescând gustul pentru ascultarea celor ce cu atâta dragoste luau parte la propaganda culturalei și limbei românești aci la granița Țării.

In 1925 luna Martie 12 se ține o adunare foarte numeroasă, compusă din toată intelectualitatea Orădeană, în care se stabilesc următoarele trei puncte principale :

a) Se hotărăște ca Ateneul Român Oradea să fie constituit ca o *filială a Ateneului Român cu sediul central în București*, aceasta în urma încurajării comitetului central din București;

b) *Să se facă statutele Ateneului Român Oradea*, luându-se ca bază statutul Ateneului Central București și adoptându-se trebuințelor locale;

c) *Se votează comitetul și biroul de conducere* al Ateneului Oradea în acest fel:

Președinte : Prof. Bogdan Ionescu
 Vice-președinți: Alex. Mandrea
                   Dr. N. Popovici
 Secretari : M. Em. Niciu
                   Gh. Sofronie
 Casier: Gh. Tulbure
 Cenzori : Colonel G. Bacaloglu
                   Gh. Bota
                   Valente Ionescu

Alți membri în comitet :
 Colonel I. Bengliu
 P. S. S. Andrei Crișanul
 C. Georgescu-Vâlcea
 Dr. Aurel Lazăr
 Maior I. Mihai
 Th. Neș
 Aurel Popa
 Eugeniu Speranția
 St. Stăncescu

Aceste toate s'au hotărât și consemnat în procesul verbal No. 3 din 12 Martie 1925.

Mai târziu, în adunarea generală *din 24 Mai 1925 s'a discutat statutul Instituției* și s'a aprobat într'o formă definitivă, formă care o are și astăzi, rămânând a fi tipărit și a fi înaintat Ateneului din București pentru aprobare conform procesului-verbal No. 6 din 24 Mai 1925.

În ședința dela 23 Septembrie 1925, comitetul Ateneului Central București a dat aprobarea Statutului Ateneului Român filiala Oradea-Mare (adresa No. 59 din 27 Sept. 1925), iar adunarea generală a Ateneului Român București din 12 Iunie 1926 a confirmat hotărârea comitetului din 23 Sept. 1925, *recunoscând în mod definitiv Ateneului Român Oradea ca filială a Ateneului Român cu sediul în capitala Țării* (adresa No. 98 din 15 Oct. 1926).

Ca o urmare a hotărârei comitetului Ateneului București, din ședința dela 23 Sept. 1925, s'au delegat D-nii Mihail Dragomirescu și Gh. Adamescu, secretari ai aceluși comitet, a veni în Oradea și a deschide seria conferințelor Ateneului, lucru care s'a și îndeplinit în ziua de 22 Noembrie 1925 cu o deosebită solemnitate, începută prin cuvântarea președintelui Ateneului Oradea d-l Profesor Bogdan Ionescu, urmată de cuvântarea d-lui G. Adamescu și apoi de conferința dlui prof. Mihail Dragomirescu.

În 7 Mai 1927 se ține adunarea generală a Ateneului Oradea la care se hotărăsc următoarele :

- a) S'a luat act de demisia d-lui G. Tulbure din însărcinarea de casier ;
- b) S'a procedat apoi la verificarea gestiunii materiale a Ateneului condusă provizoriu de d-l președinte și s'a găsit în ordine la cheltueli și venituri, s'a descărcat de această gestiune pe care urmează să o predea casierului ales de adunare cu un sold beneficiar de 6.105 lei ;
- c) Se admit noi membri în comitet în persoana d-lor Prof. Andrei Zsigmund, prof. V. Cădere și Colonel Ath. Negulescu în locul d-lor Alex. Mandrea demisionat, Gh. Sofronie mutat din localitate și Dr. N. Popovici decedat.

d) Se completează biouroul, alegându-se vice-președinți Prof. Andrei Zsigmund și Colonel Ath. Negulescu în locul d-lui Alex. Mandrea și Dr. N. Popovici, Casier Prof. Victor Cădere în locul D-lui Gh. Tulbure care rămâne numai în comitet și secretar d-l Eugeniu Speranția în locul d-lui Gh. Sofronie.

În adunarea generală din 23 Mai 1928 s'a ales ca Președinte de onoare D-l Dr. C. Angelescu Ministru al Instrucției și Președinte al Ateneului din București, ca membru în comitet D-l Gh. Sofronie în locul d-l G. Tulbure demisionat și ca membri aderenți D-l General Virgil Economu, D-l Eugeniu Craiovean și D-l Maior I. Vasiliu.

Așa în cât comitetul și biouroul s'au întregit și ființează astăzi așa cum s'a descris la începutul acestei scrieri.

Situația financiară.

PROCES-VERBAL No. 12. DIN 23 MAIU 1928.

Făcându-se prima convocare a Adunării Generale pe ziua de 16 Maiu a. c. și neîntrunindu-se numărul de membri cerut de statute, s'a făcut o a doua convocare pe ziua de astăzi.

1. Luându-se în discuție gestiunea financiară cu începere dela 7 Maiu 1927 și până în prezent s'a stabilit această gestiune cu un sold activ de 7.762 lei după cum urmează:

La încasări:

6.105 lei sold activ rămas din 7 Maiu 1927
5.000 lei subvenție dela comună
4.000 lei subvenție dela Prefectura județului
721 lei dobânzi
275 lei alte dobânzi
480 lei cotizații
120 lei cotizații

Total: 16.701 lei.

La cheltueli:

6.775 lei cheltueli dovedite cu acte verificate
2.164 lei cheltueli extraordinare aprobate de Adunarea Generală

Total: 8.939 lei.

In rezumat un sold total activ de 7.762 lei (adică șapte mii șapte sute șasezeci și doi lei), cum a fost indicat mai sus.

Secretar.
ss. Eugeniu Speranția.

Vice-Președinte,
ss. Dr. Sigmond.

Președinte,
Prof. Bogdan Ionescu.

Conferințele Ateneului Oradea

Până în toamna anului 1926, adică înainte de adresa No. 98 dia 15 Oct. 1926 a Ateneului București, prin care se anunța că adunarea generală a Ateneului București a recunoscut în mod definitiv Ateneul din Oradea ca filială, activitatea de conferințe publice a Ateneului Oradea a fost cea următoare, dându-se numele conferențiarilor și subiectele tratate:

Prof. Bogdan Ionescu:

1. Evoluția rolului social al femeii în decursul vremii.
2. Despre Democrație.
3. Istoricul Ateneului Oradea și importanța lui (cuvânt de deschidere).

Simeon Gocan:

Nemurirea sufletului.

Dr. Vasiliad:

Despre microbi.

G. Bota:

1. Oamenii de spirit.
2. Sentimentul religios ca forță sufletească.
3. Problema morței naturale.

Gh. Păcală:

Chimia războiului.

Valente Ionescu:

1. Spiritul francez în dezvoltarea dreptului
2. Constituția bolșevică.

VIII

- Eugeniu Speranția :* 1. Adevăratul factor economic.
2. Viața ideilor și circulația lor.
- Alex. Mandrea :* Titu Maiorescu și Nic. Iorga.
- Ștefan Stăncescu :* Secolul lui Ludovic al XIV.
- Gh. Sofronie :* 1. Naționalism și Internaționalism.
2. Desvoltarea istorică a constituționalismului în democrația română.
- Colonel Gh. Bacaloglu :* Muzica populară.
- M. Em. Niciu :* Personalitatea lui Jaurès.
- P. S. S. Andrei Crișanul :* Religia și știința.
- Prof. Victor Cădere :* Aspecte din civilizația japoneză.
- Gh. Adamescu :* Istoric al Ateneului român București.
- Prof. Mihai Dragomirescu :* Curente culturale în România Intregită.

Conferințele Ateneului Român Oradea din toamna anului 1926 și până în August 1927:

- Prof. Victor Cădere :* Legiunea română în Siberia (cu proiecțiuni), 29 Noembrie 1926.
- Al. Andreescu :* Energia universală, 30 Ianuarie 1927.
- C. Teodorescu :* Intre știință și industrie, 6 Februarie 1927.
- Gh. Bota :* Influența psihică, 13 Februarie 1927.
- Eugen Craioveanu :* Despre Radiofonie, 20 Februarie 1927.
- Colonel Ath. Negulescu :* România în războiul pentru independență, 13 Martie 1927.
- Prof. Bogdan Ionescu :* Ratificarea unirei cu Basarabia, 13 Martie 1927.
- Colonel Gh. Bacaloglu :* Aspecte din viața teatrului, 27 Martie 1927.
- Jean Th. Florescu :* Setea de dreptate, 31 Martie 1927.
- Gh. Strat :* Bolșevismul, 3 Aprilie 1927.

Conferințele Ateneului Român Oradea din toamna anului 1927 și până în prezent:

- Al. Andreescu :* 1. Structura materiei, 3 Decembrie 1927.
2. Structura Universului, 4 Decembrie 1927.
- V. Vâlcovici :* Religie și știință, 18 Decembrie 1927.
- Dr. I. Urbeanu :* Pericolele sociale (Sifilisul), 8 Ianuarie 1928.
- Dr. M. Kernbach :* Metodele legale în căutarea paternității, 15 Ianuarie 1928.
- Dr. Gh. Sofronie :* Societatea Națiunilor, 5 Februarie 1928.
- G-ral V. Economu :* Evoluția cauzelor războiului, 9 Februarie 1928.
- Dr. V. G. Cadere :* Pregătirea diplomatică a războiului și a păcii, 12 Februarie 1928.
- Maior I. Vasiliu :* Mărăști, 19 Februarie 1928.
- Colonel Ath. Negulescu :* Mărășești, 4 Martie 1928.
- Colonel I. Bengliu :* Puterea morală a României 1916—1918, 11 Martie 1928.
- Gh. Bota :* Filosofia relativității, 18 Martie 1928.
- Gh. Tașcă :* Situația economică a României după războiu, 1 Aprilie 1928.
- Colonel G. Bacaloglu :* Teatrul românesc în ultimele decenii, 6 Maiu 1928.
- M. Săbeanu :* Războiul Independenței, 20 Maiu 1928.

August 1928

BCU Cluj / Central University Library Cluj